

FELVIDÉKI HIRLAP

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Előfizetési ár: Egész évre 8 kor. * Félévre . . . 4 kor.
Negyedévre 2 kor. * Egyes szám ára 16 fill.
TELEFONSZÁM: 84.

Felolós szerkesztő:
DR. BÓHM ALADÁR.

Megjelenik minden **csütörtökön**
Szerkesztőség: Fűten 103 sz. * Kiadóhivatal: Fűten 36. sz.
Hirdetéseket felvesz a „Pannonia” nyomda-vállalat.

Eperjes gazdasági élete.

I.

A ki úgy madártávlából, vagy a nagyhangú frázisok messze elhangzó perspektívájából alkot magának képet Eperjes újabb gazdasági alakulásáról, csodálatának és hódolatának palmaágát fogja elküldeni Eperjes mindama vezető tényezőinek, kik gazdasági életét irányítják.

Minő bámulatos föllendülés minden téren! A város csatornáztat, vízvezetéket létesít, sőt még parkokat is teremt; a város pénzes polgárai új bankot alapítanak, mely csakhamar részvénytársasággá alakul át; a Sárosvármegyei gazdasági egyesület mezőgazdasági kiállítást rendez; a tulipánszövetség iparkiállításban mutatja be Eperjes iparának remekműveit; az országos iparművészeti társulat csipkeverőtanfolyamot tart a házi ipar fellendítésére; a Sorompóegylet is kibontja hódító lobogóját, hogy a Tulipán-szövetséggel versengve kiszorítsa a külföldi ipartermékeket. Ime mennyi hatalmas tényező, mennyi friss erő bontakozik itt ki, hogy Eperjesből új, viruló és gazdag várost teremtsen!

S most fordítsuk meg az érmet és nézzük csak a fonákját.

A vízvezeték nagy költséggel létrejött és már az első év nyarán nem képes a város vízsükségletét ellátni. A szennyvízcsatornák csak a város egy részétől vonják el a bűzt és a kóros betegségek fészket, míg a legtöbb utca még a legnagyobb szennyben fuldokol. Parkok helyett pedig egyelőre még rossz és burkolatlan járdákat, meg poros utcákat élvezhetünk.

Az új bank megalakult, hogy karöltve a többi pénzintézetekkel Eperjes gazdasági életének produktív termelését előmozdítsa, végeredményképen pedig csak az tűnik ki, hogy a kataszteri C lapok terhei emelkedtek és könnyelmű jótállók kellemetlen tapasztalatokkal gazdagodtak, miglen a magasratörő bank biztos helyekre elhelyezett tőkéjét lassan, de biztosan fokozza.

A mezőgazdasági kiállítás a szegény Felsőmagyarország agrikulturális termékeit mutatja be, a földből kicsikart csodaszülötteleket, elhallgatja azonban a leglényegesebbet, hogy ezek a produktumok bankterhekkel agyoncsigázott és egészségtelen parcellázási műveletekkel mesterségesen felhajtott, valódi értékét messze túlhaladó földnek szomorú szülőttei. Sokkal érdekesebb kiállítás lett volna egy kis statisztika, vagy grafikum arról, mennyit is jövedelmeznek ezek a földek, mily gazdálkodást visznek azok az agyoncsigázott kis birtokok. —

A tulipánszövetség kiállítást rendez; a kisiparosok, financialis áldozattal cifra nyomorúságokat viszik piacra, hogy aztán midőn

a kiállítás kapui bezárultak, leszurják keserves obulusukat a nehezen kivívott arany- vagy ezüst éremért, „disz“-gyártmányukat ismét szépen hazavigyék és tovább tengődjenek e szép napok dicső emlékein és meddő financialis sikerén rágódva.

A házi ipar fejlesztését az iparművészettel kezdik, mert hát természetesen minden nemzet gazdagságának a művészi nívója a fokmérője. Ezért elsősorban a haldokló népiparművészetet kell megmenteni a pusztulástól. Kerdezzék csak meg a sóvári asszonyokat, mily tőkét nem kovácsolták, hanem vertek már ki a sóvári csipkéből. Hisz ugyanazt a csipkét ma már gépi uton, sokkal szebben és sokkal olcsóbban gyártják. Mit akarnak akkor a csipkeverőtanfolyammal? Tanítsák meg inkább a szegény tót asszonyokat arra, mint kell olcsón például kötőgépen harisnyákat, meg egyéb kötött árukat előállítani. Tanítsák meg inkább a 6 havi hosszú télen át tétlenül tespedő falusi parasztokat arra, mint lehet abból a rengeteg sárosmegyei faanyagból száz meg százféle háziiparilag előállítható facikket gyártani.

A tulipánszövetség mozgalmi nem teremtvén meg a várva-várt gyümölcsöket, a címet felfrisítendő a Sorompó-egylet lépett ki a porondra, azzal a vérmes reménnyel, ha amazoknak nem sikerült, ők mégis csak megteremtik azt a bizonyos nagy magyar ipart. S ime a siker nem is maradt el. Eperjes egész tanulóifjúságát gyönyörű beszédek kíséretében megeskedtettk arra, hogy összes szükségletüket csak honi gyártmányból szerezzék be. Hozzána néked Sorompó-egylet! Minő óriási lendületet vesz majd Magyarországon a ceruza, palavesző és zsebkendő-ipar.

De félre a tréfával! Uraim lássák már egyszer komolyan be, hogy így itéletnapig sem fogják fellendíteni sem Eperjes, sem Magyarország gazdasági életét.

Lássák már egyszer komolyan és magukba szállva be, hogy minden dolog megteremtésének első és elengedhetetlen léffeltétele a kellő hozzáértés, a szaktudás, az ernyedetlen kitarás és kemény, megállapodás nélküli munka. — Br. Bánffy Dezső volt miniszterelnök, midőn bukása után közgazdasági tanulmányait tette közzé, igen talpraesetten jegyezte meg, hogy Magyarországon mindenki azzal foglalkozik, a mihez nem ért. Ezzel a kijelentésével csakugyan elevenére tapintott a magyar közéletnek és annak a társadalom-psychologiai oknak adott találó kifejezést, hogy Magyarországon a kezdeményezett vállalkozások sikertelenségeinek mi a tulajdonképeni megölő rákfeneje.

Külföldi vállalkozók által létesített vállalatok kevés kivétellel fényesen sikerülnek,

mivel évtizedes tapasztalatok, kellő szakismeret, alapos üzleti tudás állanak a háttérben. Sahol eddig Magyarországon iparvállalatok ily léffeltételek mellett alapítottak, mind a leg-egészségesebben prosperálnak.

Feminizmus és anyaság.

Irta: gróf Vay Gáborné.

Néhány év előtt egy mozgalom indult meg a nők között, melyet bátran „női szervezkedésnek” nevezhetni. Szándékosan kerülöm a „feminizmus” szót, mert alatta egészen mást képzelek és úgy vélem, hogy a szót a nők szervezkedésének tagjai egyszerűen bitorolják.

E mozgalomnak bivei beutazzák jóformán az egész világot, felkeresik az összes országokat, hogy híveket szerezzenek és híveket toborozzanak eszméjük propagálása végett, nem riadva vissza fáradságtól, kellemetlenségtől, sőt nehézségtől sem pedig gyakran olyan elvekkert szállnak sikra, amelyek nemcsak a szó szoros értelmében véve igazságtalanok, hanem egyszersmind minden nőieségtől mentek.

Jogokat akarnak az asszonyok számára kivívni, holott elfelejtik, hogy a teremő erő éppen őket tüntette ki legesodásabb hatalmával, mert jogot és erőt adott nekik arra, hogy új életkeket teremtsenek, nemzedékeket és nemzeteket alapítsanak.

Kell-e ennél fényesebb jog, kell-e ennél szebb hivatás? Melyik igazi nő mondhatja magáról, hogy a férfiak bármely jogával eszerőne?

Nem a szavazati jog, nem a meddőség, nem a bírói süveg és nem a bonctani kés emeli az asszony értékét, hanem az anyaság!

Legyen anyja saját gyermekeinek, legyen anyja a szenvedő emberiségnek; legyen anyja az elhagyottaknak, a nyomorékoknak és elzüllötteknek.

Ha azt érzik a mai korban a nők, hogy családi kötelességeiken kívül, marad nekik annyi fölösleges idejük, hogy a nyilvános pályára léphetnek — úgy ám tegyék meg!

Lépjének a közpályára — de foglalkozzanak a legégetőbb socialis kérdéssel — a gyermekmentéssel!

Keressék és kutassák ki — hol találunk nyomorék, elzüllött összekintott, bűnbodort, testileg-lelkileg megmötelyezett és elkönyszeredett gyermekeket; emeljék ki őket a sárból, a porból, a mótelyből és a bűnből, adják őket vissza az életnek, az emberiségnek — a hazának!

Ezer és ezer száma csoportosulnak és egyesülnek az ugynevezett sufragettek — akik megostromolják a parlamenteket és miniszteriumok hivatalait — csupán azért, mert egy önző eszme megtevesztette és eltérítette őket női voltak igazi hivatásától és e dőre ábrándok után vakon rohanna, elveszítik maguk alatt a talajt és összezavarják a célt az iránynyal, a jogot a boldogulással — az alanyt az állítványal. Olyan világfelfogásokat állítanak fel, melyekért küzdeni káros és küzdeni kár!

Csupán az önérdék és a hatalmi vágy szól az ő kívánságuk mellett, az egyszerű kötelesség-érzetet és a keresetlen, de szorény női hivatást mellőzik, kiesinylik és keveslik.

Elfelejtik, vagy nem akarnak törődni azzal, hogy olveikkal a társadalom egyensúlyát gyökeresen megbolygatják és nem érzik, nem látják a teendőket azt az óriási halmazát, mely az

állami és társadalmi, gazdasági és erkölcsi téren — általuk is megoldásra vár.

Pedig, ha a nők szervezete csupán a változott életviszonyoktól várja anyagi és szellemi függetlenségét, úgy várja be legalább, míg az individuális államtól a socialis állam felé való átmenet megtörtént!

A mai korban nem a nők egyenjogúsága a legsürgősebb és legégetőbb socialis átalakulások egyike, hanem a gyermekmentés, mert az erköletlenség ezen darázs-fészkeiből kinőtt, száználmas gyermekalakoktól széles e házában hemzsegnék az utéik, a terék és a falvak. Pedig — Róma dicsőségének és hatalmának tetőpontjáról akkor zuhant alá, midőn gyermekei lelkében a legdurvább és legnagyobb foku erköletlenség ülte diadalát és vigyázzunk, mert a történelem gyakran ismételi önmagát!

Tagadom, hogy a nőnek egyenjogúsága, meg nem áll a férfié mellett; hiszen ez csupán fenntartója annak, amit az asszony teremt!

Tagadom, hogy a nőnek nincs joga a méltatlanság és kizsákmányolás ellen való védekezésre mert a kulturálmokban a nemre való tekintet nélkül egyformán védik ma már minden polgárnak a jogos egyértékűséget — és végre tagadom és elvetem a női szervezkedés apostolainak azt az állítását, hogy a nő rabszolga!

Lehet, hogy rabszolgája saját magának, a szenvedélyeinek, az idegeinek, a korlátoltságának, az önzésének, a kényelmének és hiúságának, de nem rabszolgája ma már, sem az államoknak, sem az egyháznak, sem a társadalomnak.

Ellenben elismerem, hogy egymásután dölnék le a gátok az egyes osztályok, rendek, fajok és felekezetek között — és ez talán jól van így; azonban adja a sors hogy a nem választófala, örökre maradjon meg, teljes épségében és teljes érintettségében.

Csakis ezen természetszerű dualismus alapján állhatjuk meg helyünket — a női érték egész méltóságában.

Küzdjön a nő — és küzdjön a férfi — de egymás mellett és nem egymás ellen. Utóbbi a lét fenntartásáért mint eddig, a nő pedig — akár egyenkint, akár testületileg küzdjön a gyermekért. Saját gyermekéért, felebarátja gyermekéért — hazája gyermekéért.

Vivjon ki neki jogot, igazságot, egyenlőséget, megélhetést, becsületet, tisztességet és kenyeret.

A létért való küzdelem ezután sem a nők jogegyenlősége körül forogjon, hanem a feminizmus maradjon meg saját keretén belül, és foglalkozzék azon reformok megoldásával, amelyek a gyermek törvényes, méltányos, socialis és humánus jogai követelnek meg. —

Városunk középületei.

A színház.

„Épületes” témákat tárgyalván, nem mellőzhetem el a színház épületét. Úgyis elég mellőzésben részesül a saison alatt az Önök részéről, t. olvasóim, a kik a fellépő művészek igyekezetét csak azzal honorálják, hogy önök is *fellépnek* — műpártolásukhoz aránytalan nagy igényekkel.

Színházak oly gyorsan lejárják magukat, mint egy rövidlélekzetű ingaóra, vagy mint a legjobb minister, vagy a legrosszabb szójáték. Huszonöt évi frigy után a leggyöngédebb férj sem lelheti fel többé életpárja arcán az egykori bájot. Színházak még gyorsabban elvirulnak, elvényülnek. S a negyedszázad előtt oly esinosnak, díszesnek mondott eperjesi színházon én sem ismerem fel ma az ünnepektől bájosság nyomait.

Dacolja minden rendszeti elméletnek, lakóházak közé van építve. A komoran gubbasztó Fekete Sas viharvert balszárnyában senki sem sejténé meg Thalia templomát.

Egy lelkes mű- és bűvészet pártoló ismerősöm, a ki a színészetnek is lelkes, de az idegen szavaknak kevésbé barátja és a ki a foyert állhatatosan fojter nek, Szoyert ellenben mindig szoajó-nak mondja, úgy jellemezné az épület kül-séjét, hogy ninesen, „imprognans” színházjellege.

A színház belseje hű mása a megújodott Törökország belsővisz onyainak: gyöngö, düledező alkotmány, a mely minden pereben összeomolhat. Így jellemezte legalább a hozzáértő építész és mi el lehetünk rá készülve, hogy egyszer egy rossz előadás, vagy rossz szindarabon kívül még egy darab tomboló, rúgdalóldzó karzat is a nyakunkba szakad. Nemesak a színpad van itt a világot jelentő deszkákból összezsécsolva, hanem deszkákból, fából az egész nézőtér és minden felszerelése. Páholyok, karzatok, oszlopok, lépcsők, mind-mind korhadt, rozoga faalkotás, a mely fájdalomosan nyöszörög, reccog, ha ránehezedel. Az ilyképen állandóan veszélyeztetett tűzbiztonságot még kétségsébebbé teszi a vasfüggöny hiánya. Vasfüggöny pedig nincs, mert vaskalap van azokon a főkön, a melyek úgy vélekednek: a város ne szerezzen be vasfüggönyt, a míg új színházat nem épít, — és ne építsen új színházat, a míg a régi tart! Holott a vasfüggöny költsége rajta alkalmazott hirdetések bérével hamarosan megtérülhetne.

A hatóság egyébként vészkijáratokkal, vaslétrákkal leleményesen gondoskodott róla, hogy a közönség tömegesen menekülhessen a színházból. Kár, hogy leleményessége fel nem találta, miként lehetne a közönséget a színházba is tömegesen hajszolni.

A valamikor díszes, ma már foszladozó cor-tinán az idők vasfoga és még inkább a kíváncsi színésznők manikűröllője annyi kandikáló-lyukat hasított, hogy az már inkább ementhali sajtához, mint színházi függönyhöz hasonlít.

De gördüljön fel! A színpad szűk, kicsiny. A színórpadlás primitív, rozoga, legfeljebb ruha-szárításra szolgálhatna, mert lyukas tetőzetén besüvit a szél és léghuzam és végigseper színpadon, nézőtérén, a mely e miatt ki nem fűthető, hideg, és sok éhes férfiszem boszúságára megakadályozza, hogy a szereplő nők kevésbé begombolódzva jelenhessenek meg.

A szél végigseper. S ez jóformán az egyedüli seprés, amely a butján elszaporodó por- és szeméthalmok nyugalmát megzavarja.

A díszletek és felszerelés kopottak, rongyoltak, a fűtőkészülék szeszélyes, mint a miatta didergő primadonna és füstöl mint egy kedélyes aspinész, a villamos lámpák körtéit évek óta nem cserélték ki, tányérjaik töredezetek, öltözőhelyiség csak egy-egy van a férfi és nőiszemélyzetnek, az is az istállók mellé helyezve. És ha mindezek miatt a színész szégyenletében a föld alá süllyedne, ezt sem teheti meg, mert a sülyesztő úgy berozsdásodott, hogy a kit egyszer a föld alá visz, azt két pár ökör sem huzza onnan ismét napvilágra.

Ezzel pedig elvégeztem a rendestől elűtő színházi kritikámat, amely ezuttal kivételesen bizonyonyal osztatlan helyeslést talál a társulat valamennyi tagjánál.

(Függöny)

Astor.

Heti krónika.

„Maradt otthon kettő három nyomorult . . .
Rátok linyok még az ég is beborult.”
Ezt dalolják mostan az utca hosszában
Csak a ki „untauglich” az hallgat bujában.

*

Sorozáshoz mindig ez az utca képe,
Meggzokta már régen városunknak népe.
A sok heja-huja már nem is izgatja
Rég ideje annak, újból-újra látja.

*

Minden a meggzokás . . . már régi igazság,
Nem is csodálkozik senki már manapság.
Hogy kaszinó előtt az udvar szélében
Szenyt és piszkot mutat teljes egészében.

*

Az sem bánt már senkit, hogy fűtcánk teste
Olyan hepehupás, hoggha kimégy este.
A pazar fényárban úgy biztosítod magad
Mert könnyen kitöröd a kezed vagy lábad.

Ki ne lepődnek meg hogy már „kilenc” után
Rendőrt másutt látva, mint a szép fűtcánk.
Táboron, vagy másutt a rendőrség éjjel
Talán csak ünneppal néz egy kissé széjjel.

*

Folytatnám tud’ Isten, meddig még e hangon,
Nem ütközve semmi kicsiny, magas rangon,
De a nyomdász fju már itt a nyakamon
S megakad a „rigmus” a ténás tollamon.

D — k.

== SZÍNHÁZ. ==

Ismét lezajlott egy hét gazdag, változatos műsorral, de annál kevesebb közönség előtt. Nem számítva a három félhelyáras előadást (pónteken, vasárnap délután, hétfőn), mikor is telt házat jelezhetünk, a többi napokon ijesztően üres pad-sorok és kihalt páholyok előtt peregték le az előadások.

Csodálatos ez a mi városunk, hol oly nagy az intelligencia, és mégis néhány családot leszámítva, — alig van köztük színházba járó! — Miért? — Pedig Szabados László sokat áldoz, hogy a közönség igényeit kielégítse. Előadásai minta-szerűek és nagyon megérdemelnék a pártolást nem csak a zónanapokon, — mikből alig van valami haszna, — hanem a rendes helyáru daraboknál is. A színház gyér látogatottsága következtében nem is adhat félhelyáron mást, csak régi dolgokat, mert az újdonságok rengeteg drágák és azok fedezetet nem kapnak a premiérek üres kasszájából.

Nézzük a hetet. —

Csütörtökön, április hó 15-én, Napoleon Parkernak, hatalmas alkotását: „A bíborost” ismételték gyöngö ház előtt. A darab keddi bemutatója osztatlan tetszést aratott; vártuk hogy csütörtökre telt házat vonz, de esalódtunk. —

Pénteken zóna előadás, félhelyárral. — Telt ház! — Színre került: „Csókkirály” Orbán — Szojanovits regényes operetteje. A címszerpet, Fansen Miskát ezúttal először Vida Ilonka kreálta rendkívül kedvesen, sok bájjal. Ének-számai kitünően érvényesültek. Szerelmesét, Évikét Rétheyné Aranka ügyesen játszotta. Jók voltak a többi szereplők is: Füzess, Jeszenszky, Péchy, Madas stb.

Szombaton vendége volt a színháznak, Fargó Ödön a kassai „Nemzeti színház” jellemkomikusa lépett fel: „A jókedvű paraszt”-ban. Rendkívül kellemes, közvetlen modoru intelligens színész kinek természetes művészi játékát nyílt színen is számtalanszor tapssal honorálta a félig megtelt nézőtér. —

Vasárnap délután a „Tatárjárás” este pedig Gárdonyi szép sikerű falusi története: „A falusi verebek” bemutatója volt. — A darab kissé vontatottan indult, de később, a második, harmadik felvonásban, gyorsabb tempóban, vigjátéki tonussal haladt a kibontakozás felé. Sok szép jelenete van, ami fölmelegített, kacagásra késztetett bennünket. Szereplők közül Madas és Füzess érdemelnek különösen dicséretet. Ügyesen rajzolta meg a bárót Réthey. Jók voltak: Geröffy, Szelényi, Jeszenszky, Dabis, Földváry és a többi apróbb alakító. —

Hétfőn: Lumpácius vagabundus gyöngö előadásban került színre.

Kedden tartalmas, meleg estéje volt a színháznak. Abonyi poétikus, mesteri kézzel fölépített színműve „A gyermek” nagyon jó előadását élveztük. A második és harmadik felvonás fináléja bármely francia író esetére is méltó volna. Fehér gyönyörűen színezte ki az őrnagyot, gondos tanulmányként állította elénk rokonszenves alakját; nemkülönbön Földváry a kadétot kedves természetességgel játszotta meg. Palotayné, Jeszenszky, Madas, Füzess, Joszenszky nagyon jók voltak. Nem szabad megfeledkeznünk Rétheyről, ki a kapitány ellenszenves alakjában tünt fel.

Szerdán: a karszemélyzet jutalomjátéka: „Az elnémult haragok” — színmű;

Csütörtökön: Kállay Jolán, a budapesti Magyar-színház primadonája vendégszerepel: A vig özvegy címszerepében;

Pénteken: Szigeti Irén, szerződési célból lép fel: a „Varázskorongóban“.

Szombaton: Kállay Jolán ismétli meg vendégszolgálatát a „Dollárkirálynő“-ben.

Vasárnap: Szabadosné Végh Gizi hat havitávollét után először lép a deszkákra: „Nani“-ban. Az estének második érdekessége lesz, hogy Füzy István mint vendég szintén játszani fog.

HIREK.

Szomaházy István a hazárdjátékról.

Hazárdjáték-e a „tercezés“?

Az eperjesi kir. járásbíró, mint büntető bíróság előtt nemrégben igen érdekes bűnügyet tárgyaltak. A vád az volt, hogy egy eperjesi kávéházban három ember — a vádlottak — „alsó” játszottak és e közben „tercekre” tettek. Ezt a tercezt az a közvélemény hazárdjátéknak minősítette és a vádlottak megbüntetését is kérte. A járásbíró tényleg a bűnösséget megállapította és jelentékeny pénzbüntetést sújtotta a vádlottakat. A vádlottak védője Dr. Böhm Aladár, ügyvéd, lapunk szerkesztője az ítéletet megfellebbezte az eperjesi kir. törvényszékhez. A felekezési tárgyalás előtt azonban, levélben Szomaházy Istvánhoz, az országos íróhoz fordult, a ki köztudomásul nem csupán mint belletrista elsőrangú kapacitás, de kártyakérdésekben is szaktekintély, sőt ezekről kártyakódex is írt. Dr. Böhm felkérte Szomaházyt, mondana véleményét ez ügyben, vajjon a tercezt hazárdjáték-e, vagy sem?

Szomaházy kedves és szellemes válasza a következő volt:

Szíves soraira készségemmel válaszolok. Szerencsejátéknak a törvény és a közfelfogás azt a játékot szokta minősíteni, a melynek eredménye kizárólag véletlentől függ. Az alsó, a tartli, a tarokk tehát nem szerencsejáték, mert ezekben a játékos egyéniségének és kombináló képességének is tér nyílik; ellenben hazárdjáték például a mackó, mert ott a veszteség, vagy nyereség kizárólag a véletlentől függ. E definitio szerint tehát az ugynevezett terere való játszás is föltétlenül hazárdjáték, mert a játékos egyéni képességei, tudása, kombinációi absolute nem érvényesülhetnek benne. Az egész pusztán csak a véletlen dolga. Ezt a felfogást osztja a budapesti rendőrség is, mely a tercezt a kávéházakban nem tűri el, sőt egyenesen tiltja.

Sajnálom, hogy a véleményem nem kedvez az Ön t. védenőre, de a bírónak, mikor ítéletet mond, pártatlanul kell az igazságot szolgálnia. Ítéletem tehát a következő:

Ő felsége a király nevében.

Az eperjesi járásbíró ítélete indokainál fogva helybenhagyatik.

Fogadja t. ügyvéd ur őszinte tisztelettel kijelentéseit, melylyel maradtam

kész szolgálója: **Szomaházy.**

*

Szomaházy ezen szellemes sorait a védő ugyan tudomásul vette, de a törvényszéknek be nem mutatta. A törvényszék pedig Szomaházy véleményével ellenkező felfogást juttatott érvényre: a vádlottakat *felmentette*, főleg azon okból, mert a tercezt nem önálló játék, de csak egy alkotórésze az „alsó” játéknak.

— **Hymen.** *Hozdorich Pál* kir. törvényszéki jegyző eljegyezte *Thrór Lenkét*, *Thrór Gyula* közbeesülésben álló tekintélyes kereskedő bájos leányát.

— **Esküvő.** F. hó 15-én tartotta esküvőjét Dr. Krausz Béla orvos Zsebefalván Bleuer Magdolnával, Bleuer József földbirtokos leányával. A polgári esketést Egerer Ferenc, a sírkövi járás főszolgabírája végezte, Tokár Emil, mint illetékes anyakönyvvezető segédlete mellett. Az egyházi áldást Hartsár Péter, kisszebeni prépost adta az ifjú párra a zsebefalvi róm. kath. templomban. Az esketési szertartást fényes lakoma követte.

— **Kitüntetés.** Újabb kitüntetés érte *Kukic* Illés ezredest, a 67. sz. gy. e. népszerű parancsnokát. A király megengedte, hogy a görög királyi Megváltó-rend középkeresztjét elfogadja és viselje. A király megengedte továbbá, hogy Schmidt Ágost 67. sz. gy. ezredbeli százados a görög királyi Megváltó-rend tisztí keresztjét elfogadja és viselje.

— **Kinevezés.** A pénzügyministerium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök a girálti m. kir. adóhivatalhoz Kardos Imre líptószentmiklósi adóhivatali gyakornokot adóhivatali tiszté ideiglenes minőségben kinevezte.

— **Kamarai hírek.** Az eperjesi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Sperling Károly ügyvéd Kisszeben székhelylél a kamara ügyvédnévjegyzékébe felvételre; közhírré teszi továbbá, hogy Feszt Lajos eperjesi ügyvédet elhalálózása folytán a kamara ügyvédnévjegyzékéből törölte. Az elhunyt irodájának gondnokává Dr. Rosenberg Teofil eperjesi ügyvédet rendelte ki.

— **Előléptetés.** A vallás és közoktatásügyi miniszter Mácza Ödön nagysárosi, Smilynyánszky János bátfai állami elemi iskolai tanítókat az 1907. év. XXVI. tez. 9. szakasza alapján jelenlegi állomáshelyükön igazgató-tanítókká léptette elő.

— **Kinevezés.** A kassai kir. ítélőtábla elnöke Mankovics Antal államtudor eperjesi kir. törvényszéki díjtalan joggyakornokot a kassai kir. ítélőtábla kerületébe díjas joggyakornokká nevezte ki.

— **Körjegyző-választás.** A kajatai kör jegyzőjévé Tokár Emil helyettes-körjegyzőt választották meg az illetékes képviselőtestületek megjelent tagjai a Kajata községében f. hó 15-én tartott választás alkalmával. Lieb Imre ellenjelölt összesen 25, Tokár Emil 66 szavazatot kapott. Az őrjáti szavazat-többség épen a választók nagy lelkesedését és bizalmát igazolja a megválasztott új jegyző személye iránt. A választást Egerer Ferenc főszolgabíró vezette Mochnyai Géza jegyzőkönyv-vezetése mellett. A választás estéjén körülbelül 20 tagú társaság gyűlt össze a Gellért-vendéglő külön helyiségében, a hol az újonnan megválasztott körjegyzőt éltették. *Dobay* József szolgabíró felköszöntőjében kiemelte Tokár Emil hivatali működésének tisztát, becsületét és elismerő szavakban nyilatkozott a működéséről. Pohárköszöntőt mások is mondtak. Megemléstémé méltó, hogy Tokár Emil az első körjegyző megénkben, kinek teljes jogi kvalifikációja van!

— **Választások.** Az eperjesi orth. izr. hitközség kebelében e napokban ejtették meg az előjárásági választásokat. Elnök lett Zahler Ignác, alelnök Szántó Zsigmond. Az iskolaszék világi elnökévé Dr. Rosenberg Mór ügyvédet választották meg.

Megyénk a képviselőházban. A ház 1909. április 15-én tartott ülésén adta ki a kérvényi bizottságnak Sárosvármegye feliratát a pótadók kezelése, valamint a koalícióban levő egyetértő pártoknak hazafias pártszervezetben leendő egyesítése tárgyában.

— **Országos tornaverseny.** Május hó 22-én tartják meg Budapesten az országos ifjúsági tornaversenyt, a melyen a két itteni gymnasium tornaesapata is részt fog venni, hogy az összetett csapatornázáson a vándordíjat képező zászlóért versenyezzen.

— **Petőfi arcképe a megyei és városi hivatalokban.** A Petőfi-kultusz emelésére a Petőfi-társaság mozgalmat indított, hogy Petőfi Sándornak Bencur Gyula hivatott művészi esetje által egy mult századbeli daguerre-típ nyomán festett arcképe, mely Petőfinék egyedüli hasonmása, a városi és vármegyei közgyűlések és hivatalos termében elhelyezést nyerjen. Ennek érdekében lelkes hangu kérelmet intézett a társaság Tahy István alispánhoz és Krayzell Aladár polgármesterhez.

— **Keménytűz.** F. hó 16-án a *Schönfeld*-féle fűteai ház egyik kőménye kigyulladt és az előtörő lángok a lakókat rémületbe ejtették. A telefonon előhívott tűzoltóság hamarosan eloltotta a keménytűzet.

— **Valódi „Orosz Hygienikus“ gummiszívacs** kapható: *Bilich Ferencnél*, Eperjes, Fő-utca 63.

A grófné.

Írta: **Fehér Jenő.**

(Előkelő izléssel berendezett szalon. Egyik sarokban zöld selyem garnitúra. A karesu ébenfa pamlagon Vasváry grófné ül s idegesen babrál a nyakaról lecsüngő óraláncsal. Vele szemben a lánya, Nina comesse.)

A grófné (izgatottan): Nem tudom elhinni! Még most is azt hiszem, hogy az egész valami rossz álom. Megfoghatatlan, hogy a mi családunkban ilyesmi előfordulhat. És éppen Arthur, az a szelid, jó fiu, akire olyan büszke voltam. (Zokogva) Mennyi szép reményt fűztem hozzá.

Nina: Tulságosan szabadjára hagytad. És az én ösikém, ugy látszik, nem volt nagyon kényes a társasága megválasztásában. Azok az emberek egyszerűen behálózták. A kisasszony egyet-kettőt kaesintott rája s Arthur, amilyen hiu, tüstént belebolondult. Mondhatom, úgyesen esinálták. Elvégre egy Vasváry grófot fogni, nem közönséges dolog.

A grófné: Egy szimpla fiskálisnak a leánya! Nina: Azt hiszem az apja zsidó volt.

A grófné: Jézus Mária! (Kétségbeesetten rázza a fejét) Istenem! Istenem!

Nina: No de remélem, megmondta ősemuramnak a véleményedet?

A grófné: (letörli a könyeit, feláll és méltóságtelejesen az ajtó felé mutat) Kiadtam az utját. Nem fiam többé. Nem ismerem.

Nina: Én is a lelkére beszéltem. Mind hiába. Kértem őt, könyörgöttem neki, hogy álljon el a szándékától, mert az én házasságomat is veszélyezteti. Akár a falnak beszéltem volna. Kijelentette, hogy elhatározása megmáshíthatatlan: feleségül veszi azt a fruskát.

A grófné: A hálátlan!

Nina: Visszajön az még! A jó mód hiánya a nagy szerelmet is elpárologtatja. Csak ne adj neki semmit! Talán a fiskálisék is kiteszik a szűrét, ha rájönnek, hogy a címén kívül egy fillérje sincs. (A szolgálta tálcán egy névjegyet hoz be.)

A grófné: Ki az? Nem fogadok senkit.

Szolga: Boesánat, de az az ur azt mondta, hogy okvetlenül beszélnie kell a méltóságos aszszonyynal.

A grófné: (Megnézi a névjegyet) Domokos Péter rendőrtisztviselő. Mit akarhat? Boesássa be! Domokos (fekete szalonkabátban, hajlonva belép.)

A grófné: Mivel szolgálhatok?

Domokos: Kellemetlen és nehéz megbízatásom van. Egy levelet kell átadnom Egy levelet . . .

A grófné: (Elhalványodva) Micsoda levelet?

Domokos: Nagyon kérem a grófnét, legyen erős!

A grófné: (Remegve) Mi az? (Megtántorodik.) Nina: Mama, az istenért! (Domokoshoz) Kérem, uram legyen kiméletes.

A grófné: A fiam! A fiam! Ugy-e a fiam!? Mi történt vele?

Domokos: (Hallgat.)

A grófné: Mondja hát! Mondja! Hiszen látja, mennyit szenvedek . . .

Domokos: A gróf ur megsebesült.

A grófné: Meghalt!

Domokos: Ma reggel a pisztolyával mellbe lötte magát. Most a Mária kórházban fekszik. Boesánat, ezt a méltóságos asszonynak tudtára adni volt szomorú megbízatásom. (Mehajtja magát és távozik.)

A grófné (Hangos zokogással a pamlagra borul.) Szegény fiam! Edes, szegény fiam!

Nina: (A könnyeit törölgeti) Mama! Oh Mama!

A grófné: Drága, jó fiam! Mért nem mondtad nekem, hogy annyira szereted? Ha azt tudom, nem ellenkeztem volna. Istenem, én csak egy gyöngye asszony vagyok. Csak a javadat akartam.

Nina: Csillapodjál, mama . . .

Grófné: Meghal az én fiam! Inkább elvette volna . . . beleegyeztem volna . . . ha annyira szeretete . . .

(A szolgál.)

Szolga: A doktor ur!

(Csanády doktor, a család régi háziórvosa lép a szobába.)

Csanády: Nyugodjék meg grófné.

A grófné: Siessen a fiamhoz, doktor.

Csanády: Nyugodjék meg, onnét jövök.

A grófné: Doktor! Él vagy meghalt?

Csanády: Él! A golyót sikerült eltávolítani. Nemesebb részeket nem ért és így a gróf ur felgyógyulásáról kezeskedhetem . . .

A grófné: Áldja meg magát az isten, doktor. Megyek hozzá tüstént . . .

Csanády: Szó sincs róla. A gróf urat nem szabad izgatni.

A grófné: De én az anyja vagyok!

Csanády: Éppen azért! Két-három nap mulva meglátogathatja . . . rövid időre . . .

A grófné: Hihetek magának, doktor? Csakugyan meggyógyul?

Csanády: Kellő vigyázat és gondos ápolás mellett két hét mulva elhagyja a kórházat.

A grófné: (Könnyein át mosolyogva!) Köszönöm, doktor, köszönöm. Alig várom, hogy láthassam, hogy beszélhessek vele. Megfogom őt győzni, hogy... hogy ez a házasság lehetetlen, ... hogy nem veheti el azt a leányt, ... hogy egy Vasváry gróf a családja tradíciójának is tartozik valamivel... Nem lehet, nem szabad ezt tennie... Isten önnel... doktor!... Isten önnel...

IDEGENFORGALOM 1909. április 15—20-ig

Eperjesen, Berger szállodájában.

Havas Márton kereskedő Eger, Glász Vilmos építész Kassa, Szemancsik János keresk. Bpest, Gáll Emil keresk. Bpest, Zámorszky Dénes család. tisztv. Bpest, Radó Arthúr keresk. Miskolcz, Reiszky Tivadar keresk. Krakkó, Hümeltenberg Miksa keresk. Rheinscheid, König Béla keresk. Bécs, Höflich Mór keresk. Lőcse, dr. Neuman Sándor ügyvj. Eperjes, Friedman Aladár keresk. Bpest, Kleinman Mayer keresk. Héthárs, Keller József keresk. Bpest, Fodor Fülöp keresk. Bécs, dr. Rosenberg Mór ügyvéd Homonna, Forgács Sándor keresk. Bécs, dr. Forgács Samu ügyvéd Kis-Szeben, Knoll Miksa keresk. Bécs, Harstein Samu keresk. Héthárs, Elzner Mór keresk. Podgusa, Sterngast Saul keresk. Podgusa, Propper Samu gazdálkodó Eperjes, dr. Németh Imre ügyvéd Miskolcz, Hahn Károly keresk. Bpest, Schwarz Ignác keresk. Bpest, Szilárd Bertalan és neje körjegyző Margonya, Schwarz Adolf keresk. Kassa, Wörner Ferenc keresk. Komárom, Weisel Oszkár keresk. Bécs, Rudolfer Miksa keresk. Bpest, Roth Ferenc keresk. Bpest, Molnár Ferenc keresk. Bpest, Radványi Lipót keresk. Bpest, Ecker Lipót bányagondnok Mária hutta, Piovácsi Károly főbányagondnok Bindt, Bárholy Béla t. h. állatorvos Lőcse, Kohn Henrik kereskedő Bécs, Földes Rezső keresk. Bpest, Kertész Arthur keresk. Bpest, Reiner Simon keresk. Bpest, Stern Mark keresk. Eger, Szabó Ede keresk. Sopron, Neumann Ödön keresk. Bécs, Gyözi Ernő keresk. Bécs, Szabó István keresk. Bpest, Weinstein Béla keresk. Bpest, Kanner Rezső könyvkereskedő Neusandec, Várady József jogh. Sárospatak, Frisch Pinkasz keresk. Bochnya, Kohn Lipót kereskedő Bécs.

Eperjes szab. kir. város rendőrkapitányától.

1423. szám.
rkp. 1909.

Pályázati hirdetés.

Néhai Kósch Frigyes örökösei atyjuk emlékének megörökítése céljából 2000 koronás alapítványt tettek „Kósch Frigyes-féle eselédjutalmazási alapítvány” címen, melyre a szabályok értelmében ezennel pályázatot hirdetek.

Az alapítványi tőkének 4%-os kamatai három egyenlő részre osztatván 1909. évi május hó 3-án délután 3 órakor fognak a jutalomért pályázó eperjesi eselédek közül a kapitány által legjobbnak megállapított három eselédnek ünnepélyesen kiadtni.

Legjobb alatt azon eselédek értendők, a kik Eperjesen leghosszabb ideig egyfolytában, egy és ugyanazon munkaadónál (gazdánál) szolgáltak hiven, szorgalommal, kifogástalan példás, erkölcsi magaviselettel a gazda meglegedésére.

Felhívom ennél fogva mindazon helybeli eselédeket állás és nemre való tekintet nélkül, kik e jutalomdíjakra pályázni s azokat elnyerni óhajtják, hogy írásbeli kérvényeiket legkésőbb 1909. évi április hó 30-áig a rendőrkapitányi hivatalban személyesen nyújtsák be.

A kérvényhez melléklendők: a pályázó eselédkönyve, és szolgáltatójának sajátkezűleg és peesztéjével ellátott, valamint az illető lelkes által megerősített bizonyítványa, melyben kiténtendő, hogy a pályázó, mely idő óta, mily minőségben szolgál a bizonyítványt kiállító gazdánál s ezen idő alatt magát hűség, ügyesség, szorgalom és erkölcsi tekintetben mi módon viselte.

Azon pályázati kérvényeket, melyek nem az előírt módon lesznek felszerelve — figyelembe nem fogom venni s azonnal vissza fogom adni a benyújtóknak.

Eperjes szab. kir. város rendőrkapitányasága.
Kelt Eperjesen, 1909. évi április hó 14-én.

Saly Győző
rendőrkapitány.

LÁSZLÓ GÁBOR

(ezelőtt LEICHTER)

IRODA ÉS MICHÉLY Eperjes Főutca 34 sz.

Tervez és készít: Vízvezetéseket, angol csovetteket, fürdő berendezéseket és magánvízvezetéseket.

☛ jutányos árak mellett. ☛

Javításokat pontosan eszközöl.

☛ Költségvetéseket díjtalanul készít. ☛

Műhely-áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek és mélyen tisztelt rendelőimnek szives tudomására hozni, hogy jó hírnévnek örvendő

kárpitos műhelyemet

Fő-utca 130. szám alá helyeztem át, hol azt a kornak megfelelően kibővítve, továbbra is fokozott törekvéssel vezetni fogom, oly reménnyel, hogy kitűnő munka és előnyös árak szolgáltatásával mielőbb általános elismerésre tehetek szert.

Elvállalok szakmamba vágó minden néven nevezhető munkálatokat. — Kész diványok raktáron kaphatók. — Vidéki megrendelések azonnal teljesítettek.

Amidőn szolgálataimat felajánlom a nagyérdemű közönség szives pártfogását kérve, vagyok

mély tisztelettel
Saláta Mátyás
kárpitos és díszítő.

Merényi Sándor

ácsmester és építési vállalkozó

Eperjes, Szél-utca (Bretz S. építész mellett)

Elvállal építési és ácsmunkákat a legolcsóbban és előnyös feltételek mellett.

Költségvetést mérsékelten számítok.

FENYŐFA-ÜLTETVÉNYEK

1-3 méterig a Szentpéteri erdőben (4 klm. Eperjestől) eladók.

Bővebbet: Englender Adolfnál
Eperjes, Szabai-ut 22.

LÁTVÁNYOSSÁG!

GLÜCK SÁMUEL

butor nagyrúháza

* EPERJES, FŐUTCA 95. SZ. *

Nagy választék mindenféle kitűnő minőségű

☛ BUTOROKBAN. ☛

Szolid és pontos kiszolgálás! Olcsó árak!

A nagyérdemű közönség meggyőződését és szives pártfogását kéri

GLÜCK SÁMUEL

6-12

butor-készítő.

SZANTÓ LAJOS

ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ *
Eperjes, Bástya-u. 19.
(Az emeleten.)

* Állandó parket raktár. *

Készít új parkettet legjutányosabb áron.

Javításokat, átgyalulásokat és beeresztéseket eszközöl.

☛ Költségvetés díjtalan. ☛

Mindig friss töltésű

kassai korona sört,

25 és 50-es ládában szállít

GELLÉRT sörraktára Kassai-út 9.

☛ Telefon 71. ☛

Ugyanott jég is kapható, naponta reggel 5-7-ig. 2-20

HERCZ ERNŐ

Első Eperjesi Körkemence

Telefon 18. sz. Gyártelep Bártfai-út.

Ajánlom körkemencében égetett legjobb minőségű fagyellentállónak bizonyult, könnyen megmunkálható, teljes méretű, ropedésmentes gyártmányaimat, mely fenti tulajdonságuknál fogva minden környékbeli más gyárak készítményeit minőségi: : : leg felülmulja. : : :

Teljes tisztelettel
Hercz Ernő.

Közel a városhoz

☐ egy szép nagy kert szép villával, amely 3 szoba, konyha, fürdőszoba vízvezetékkel, mel- ☐
= lékhelyiségekből és tenispályából áll = ☐

eladó esetleg bérbe adó

Bővebbet özv. Schwartz Edénéé üzletében Eperjesen.

UJ! SZABADALMAZOTT UJ!

GUMMI CIPŐ.

Nagy fáradkozás után sikerült oly egész vagy fél cipőt férflak és nők részére feltalálnom és szabadalmaztatni, amely eddig páratlan. A beteg lábat egészségessé teszi, az egészséges lábat pedig nyulékonyasága által a tukszemtől megvédi és járni benne nagyon kényelmes. Tornacipőnek nagyon alkalmas. Aki ilyet egyszer visel, más cipőt alig bír megszokni. Bármily színben megrendelhető csakis a készítőnél

SZEGHŐ ANDOR cipésmesternél
Eperjes, Főutca 18.

* Mértéknél elég a láb hosszúságát megadni. *
Azonkívül készítik mérték után Chewro, Box és bármily cipőt.
Vidéki megrendelések azonnal teljesítettek.